

3. Кулик С. О. Методика раннього навчання дітей читання М. О.Зайцева. – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/metodika-rannogo-navcanna-ditej-citanna-mozajceva-320679.html>

Юношева Т. В.,

*науковий співробітник відділу початкової освіти
імені О. Я. Савченко Інституту педагогіки НАПН України*

СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОГО ВПЛИВУ У ВЗАЄМОДІЇ З УЧНЕМ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Розвиток нинішніх трансформацій в освіті зумовлений запитом суспільства на зміцнення демократичних і гуманістичних засад здійснення освітнього процесу.

Сучасній освітній практиці притаманний перехід до такого типу навчання, де особа, що організовує навчальну діяльність (учитель), і особа, що здобуває освіту, є активним учасником цієї діяльності (учень або учениця), ефективно та якісно взаємодіють один із одним на засадах партнерства та співробітництва. Тому сучасний освітній процес має бути запрограмований на створення таких умов, що забезпечать учню/учениці відчуття власної вагомості, усвідомлення індивідуальності, сприйняття своєї активності і забезпечать особистісну навчальну мотивацію. Така модель побудови навчальної діяльності має посутні відмінності із традиційною системою планування й організації навчання, в якій переважають авторитарний підхід; безкомпромісне підпорядкування учня педагогічним вимогам; зовнішнє планування діяльності й відсутність можливості самостійного цілепокладання тощо. Сумні наслідки такого підходу засвідчують особистісну неуспішність дитини в майбутньому і сформованість низки непродуктивних якостей особистості, як-от: безвідповідальність,

зниження рівня самооцінки, нездатність до рефлексії і проявів ініціатив у різних сферах життя тощо.

Продуктивність учіння як процесу взаємодії між його учасниками можлива за умов попередньо встановлених педагогом якісних і гуманних зв'язків із внутрішнім світом кожної окремої дитини; створення атмосфери довіри і взаємоповаги; налаштування на розкриття індивідуальних творчих проявів і власних здібностей учня/учениці; спрямування дій на співтворчість між учнями і вчителем. Важливим є досягнення суті такого процесу як єдиного цілого з життям, відсутністю відірваного ставлення до навчання. У роботі Ш.О. Амонашвілі «Школа життя. Трактат про початковий ступінь освіти, заснованої на принципах гуманно-особистісної педагогіки» зазначена ключова у цьому сенсі теза: «Дитина не тільки готується до життя – вона живе» [1, с. 14].

З перших кроків навчання у школі дитина починає накопичувати власний учнівський досвід: вибудовувати алгоритми взаємодії у навчанні, формувати базові уміння вчитись, які в майбутньому перетворюються у стиль роботи в будь-якій діяльності. Стати майстерним модератором такої діяльності, натхненником і справжнім партнером для своїх учнів має бути метою кожного педагога.

В умовах нової реальності змінюються вимоги до освіченості сучасної людини. Провідним завданням освітнього процесу вважається розвиток функціональної грамотності школярів, яка забезпечує можливість використовувати набуті знання в реальних життєвих обставинах. Виходячи з цього, позитивним можемо вважати такий педагогічний ефект, що зумовлений прагненням наповнити дитину оптимізмом, наміром ствердити у власних силах, стимулювати її потяг до цілеспрямованого розвитку особистих здібностей і бажанням працювати на випередження часу. Особливо важливо це для дитини молодшого шкільного віку, у якої тільки закладаються якості учня/учениці. Так, від перших шкільних сходинок важливо не звести вплив педагога до опікунства,

керування або, що гірше, зверхнього оцінювання навчальних досягнень. У гуманно орієнтованому розумінні педагогічний вплив спрямований у бік пропозицій, а не у бік заборон; до заохочень, а не до примусу; до пропозицій партнерства, а не керівництва. Саме ці засади є такими актуальними для сьогодення, вони покликані на формування рис вільної, мислячої і відповідальної особистості.

Педагогіка – це набагато більше ніж наука. Все в світі піддається педагогічному впливу. Його унікальність у тому, що торкається духовного наповнення людини і найважливішими уроками будуть ті, на яких створюватимуться умови для народження особистої, внутрішньої краси дитини. Без сумніву, формування гідних рис особистості можливе під впливом високогідної особистості. Тільки педагог, наповнений добрими намірами, щирий та відданий, мудрий та терплячий буде мати якісний педагогічний вплив на своїх учнів. Багато тисячоліть педагогічний досвід збагачується новизною, всебічно удосконалюється, трансформується і набуває ознак відповідних часу. Для вчителів – це шанс для уникнення помилок і великі можливості для створення себе як найкращого представника такої важливої професії.

«У нашій сучасній дійсності Чаша Педагогічної Мудрості дісталася нам (нинішньому поколінню вчителів). Ми можемо взяти з неї стільки мудрості, скільки ми в стані взяти, і можемо збагатити її настільки, наскільки наша творчість спроможна відкривати нові врата. А покоління, виховане нами, підніме суспільство на новий еволюційний ступінь, збагатить його новими духовно моральними, культурними і науковими цінностями» [1, с.116].

Список використаних джерел

1. Амонашвілі Ш. О. Школа життя. Трактат про початковий ступінь освіти, заснованої на принципах гуманно-особистісної педагогіки / Ш. О. Амонашвілі. Хмельницький, 2002. 172 с.